

Gevolgen coronavirus voor amateurkunstverenigingen

De schade als gevolg van de coronacrisis voor culturele verenigingen, zoals muziekverenigingen en koren, is naar verwachting nu al minimaal 12 miljoen euro. Dat blijkt uit een eerste inventarisatie die de afgelopen week is gehouden door KNMO, Koornetwerk Nederland, Raad van 12 en LKCA.

Ruim 5000 mensen, waarvan het overgrote deel verenigingsbestuurders, hebben binnen vier dagen de vragenlijst ingevuld. Maar bij het invullen van de vragenlijst (deadline 22 maart) was nog niet bekend dat het verbod op evenementen verlengd zou worden tot 1 juni. Daardoor is de verwachting dat de schade voor de verenigingen nog veel verder oploopt. Bovendien is de amateurkunstsector met zijn vele organisatievormen veel breder dan de verenigingen. In deze rapportage de kernbevindingen over de verenigingen.

1. Gevolgen voor activiteiten

Amateurkunstverenigingen hebben massaal gehoor gegeven aan de maatregelen van het kabinet tegen het coronavirus. Alle verenigingen hebben hun repetities, lessen en concerten en evenementen stopgezet. Een kwart van de verenigingen die ook lessen verzorgt zoekt naar alternatieve manieren om de lessen door te laten gaan. In de praktijk betekent dit online lesgeven. En de helft van de verenigingen die de komende periode concerten, optredens, voorstellingen en tentoonstellingen hadden gepland hoopt dit later te kunnen inhalen.

	Organiseren we niet	Gaan gewoon door	Worden later ingehaald	Definitief geannuleerd	Alternatief aanbod	Totaal
	%	%	%	%	%	%
Repetities	7	0	11	78	4	100
Lessen	53	0	8	26	13	100
Concerten, optredens, voorstellingen, tentoonstellingen	12	2	42	41	3	100
Evenementen, competities, festivals	45	2	24	28	2	100

2. Doorbetaling professionals

Het stopzetten van het culturele verenigingsleven heeft directe gevolgen voor een grote groep artistiek begeleiders en docenten die voor de verenigingen werken. Meer dan helft van de verenigingen is voornemens om de dirigent, regisseur of ander artistiek begeleider voorlopig (deels) door te betalen. Van de verenigingen die lessen verzorgen wil 40 procent de docenten (deels) door betalen. Maar de verenigingen laten ook weten dat de maatregelen tegen het coronavirus niet te lang moeten duren, anders is het voor hen niet vol te houden. Professionals die waren ingehuurd voor concerten of andersoortige evenementen worden veel minder vaak doorbetaald. Een derde van de verenigingen die met betaalde professionals werken weten überhaupt (nog) niet hoe ze om moeten gaan met de betaling nu alles is stopgezet. Aandachtspunt hierbij is dat het veld van professionals zeer divers is. Lang niet alle professionals zijn als zzp'er ingeschreven. Dan is de vraag in hoeverre zij gebruik kunnen maken voor de steunmaatregelen voor zzp'ers.

	Doorbetaald	Deels doorbetaald	Niet doorbetaald	Weten we nog niet	Totaal
	%	%	%	%	%
Artistiek begeleider(s) (dirigenten, regisseurs, etc.)	49	7	13	31	100
Docent(en)	36	4	24	36	100
Professionals/betaalde krachten (bij concerten)	11	3	52	34	100
Professionals/betaalde krachten (bij evenementen)	10	2	53	34	100

3. Kosten

Meer dan de helft van de verenigingen lijdt financiële schade. Dat varieert van honderd euro tot enkele duizenden euro's. De gemiddelde kosten per vereniging zijn 1.241 euro. Bij de Kamer van Koophandel staan ongeveer 10.000 amateurkunstverenigingen ingeschreven. Dat zou neerkomen op een kostenpost van ongeveer 12,4 miljoen euro voor de hele verenigingssector. De totale kosten voor de amateurkunstsector liggen echter nog veel hoger, aangezien de verenigingen maar een deel zijn van deze sector. Veel zangers, musici en andere beoefenaars verenigen zich via stichtingen, projectmatige initiatieven of in informele verbanden. De inkomstenderving voor artistieke professionals, docenten en ondernemingen in dit deel van de sector komt nog bij de ingeschatte kosten. Net als de kosten voor het annuleren van festivals, evenementen en competities.

Van de verenigingen geeft gelukkig de meerderheid aan dat ze voorlopig voldoende financiële reserves hebben om de kosten en gedeelde inkomsten zelf als vereniging te kunnen opvangen. Maar ze geven tegelijkertijd aan dat het niet te lang moet duren, want dan komen ze in de problemen. Bovendien geeft een vijfde van de verenigingen aan dat ze verwachten (een deel) van hun subsidie-inkomsten mis te lopen door geannuleerde activiteiten. In een toelichting geven verenigingen verder aan nog moeilijk een inschatting te kunnen geven, omdat de periode nog onduidelijk is (toen nog tot minimaal 6 april). Een aantal gaf kosten per maand aan.

	%
Geen kosten	42
1-500 euro	17
501-1000 euro	15
1001-2500 euro	15
2501-5000 euro	8
meer dan 5000 euro	4
Gemiddelde kosten per vereniging	€ 1.241,-

4. Ondersteuning

Een kwart van de verenigingen geeft aan extra ondersteuning nodig te hebben in deze periode. Verscheidene van hen geven aan behoefte te hebben aan financiële ondersteuning, zeker op de langere termijn wanneer de maatregelen van kracht blijven. Een ander belangrijk vraagstuk waar ze mee worstelen en waar ze hulp bij nodig hebben is hoe om te gaan met de artistiek begeleiders, docenten en andere betaalde krachten waar ze mee werken (ook in juridische zin).

5. Verwachte impact

Op een schaal van 1 tot 10 van de te verwachten impact op de continuïteit van het verenigingsleven geven de verenigingen een 6,3. Dat lijkt geen grote paniek te veronderstellen, maar wel serieuze zorgen. Met name wanneer de maatregelen de komende maanden aanhouden. Bovendien schat 40% van de verenigingen op een impact van 8 of hoger. Wat zijn precies de gevolgen waar de verenigingen zich zorgen over maken? Ze noemen de volgende zorgen:

- Nog meer annuleringen van concerten
- De periode april, mei, juni is voor veel verenigingen een belangrijke bron van inkomsten (Pasen, Koningsdag, 4/5 mei en 75 jaar bevrijding)
- Er is vrees dat leerlingen of leden weg zullen gaan.
- Ook neveninkomsten vallen weg, zoals barinkomsten, inkomsten uit acties die nu niet door kunnen gaan (bijv. oud papier).
- Voor het najaar wordt gevreesd dat er geen of minder leerlingen terug zullen komen. Consequentie kan zijn er geen opstart orkest is aan het begin van het nieuwe seizoen
- Verschillende respondenten benoemen het risico van kwaliteitsverlies als de crisis langer gaat duren.
- Een aantal verenigingen benoemt de kans dat een langer durende crisis tot opheffing of faillissement gaat leiden.